

NUM 1104.

BARCELONA 9 DE MARS DE 1900

ANY 22

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SERRANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, núm. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba Puerto Rico, y Extranger, 5

BARCELONA Y L' ARCALDE INTERÍ

—¿Com està lo de las ayguas de Moncada? —¿Com està lo del pa? —¿Com està lo dels terrenos de Jerusalém?
—Tramitantse, Pubilla, tramitantse: aquí tot ho arreglém per medi de la tramitació.

CRONICA

Fa ja alguns anys que varem separarnos de una *Associació de la prempsa ó d' Escriptors y Artistas* (no recordo bé'l títul) al veure que 'ls Senyors que la dirigian tractavan de obtenir de l'Ajuntament la cessió de un local, haventse fixat pel cas en l' Invernàcul del Parch.

—A casa, —varem dirnos— que no som nosaltres *gorreros*, ni plantas d'estufa.

Y al igual que nosaltres molts companys de l'*Associació* varen fer lo mateix, privant al Ajuntament del gust de deixar un deute de agrahiment entre 'ls periodistas barcelonins, qu'era lo mateix que tancarlos al invernàcul, glassant els vidres, perque desde á las horas no poguessen veure cap de las sevas tradicionals trifulcas.

Va passar temps: l'invernàcul del Parch continua sent invernàcul, y l'*Associació*, segóns creyam nosaltres havia deixat d'existir... ó á lo menos havia deixat de parlarse'n.

No sé, donchs, á punt fixo si será la mateixa ó un rebrot de la difunta la que avuy ostenta igual etiqueta y de tant en tant se dona á coneixer ara organisant una funció de teatro, ara publicant un periódich escadusser, del qual no 'n surt mes que un número, sempre ab fins, segons diu, enterament benéfichs.

Per ausiliar als rajolers cooperatius de la bòvila de Coll-blanch se doná á llum un de aquests números ab lo títul de *Caridad*. El Sr. Sendra, periodista vell á qui coneix y aprecio'm demana un petit original y vaig enviarli: per cert que 'm proporcioná un bon rato al veure'l impres en un periódich en el qual hi figurava en primer lloch el bisbe Morgades.—A lo menos—vaig dirme—vas ab bonas companyias, y si 'l periódich no 's ven (com en efecte crech que no 's va vendre) no será pas per culpa del bisbe ni de aquest humil esquellotaire y campaner.

Posteriorment, y en días per mí ben tristes, rebo una nova invitació-demanda de original, firmada ja no pel Sr. Sendra, sino pel Sr. Ossorio y Gallardo, á qui ja no tinch els mateixos motius que al Sr. Sendra, per complaure'l. Se 'm demanava «en nombre y por encargo especial de la Asociación de la Prensa de Barcelona una pequeña composición que valore las páginas del número único de una publicación que con el lema y el título de *Carnaval 1900* está activamente confeccionando para con sus productos proseguir la humanitaria tarea que se ha impuesto de auxiliar en sus necesidades á los periodistas pobres, como ha venido haciendo á medida de sus cortas fuerzas.»

Primera reflexió que vaig ferme: tractantse de cosas de Carnaval, no es fácil que 'l bisbe Morgades hi escrigui; donchs tampoch hi escriurás tu. Perque jo ho miro sempre molt lo que fa 'l bisbe.

Y en efecte, vaig deixar que passés el Carnaval sense disfressarme... ni de periodista humanitari.

Y no perque tinga mals sentiments, y no perque 'm sigan indiferents els periodistas pobres que temen alguna necessitat, sino perque no crech ni puch creure en l' eficacia de certs medis per exercir fructuosament la caritat.

No fa molt, ab el mateix pretext de socorre á periodistas pobres, va donarse á *Novedades* una

funció teatral, prenenthi part artistas de diversas companyías: jo 'm figurava que acabada la funció 'ls hauria faltat temps als organisadors per anar á repartir entre 'ls confraires pobres els productes de la mateixa... perque res mes urgent que certas necessitats. Donchs vaig equivocarme de mitj á mitj: ahont van anar els de la *Associació* de la prempsa y algunos dels actors que contribuiren al acte, sigüé al restaurant á celebrarlo.

No es que jo cregua que 'l xefis cordial ab que van obsequiarse sigués costejat ab productes de la funció... Déu me guard' ni de pensarho. Pero si á n' aquests productes s' hi hagués afegit lo que va gastarse en menjars y en vins y hasta en aquell telegrama costejat per un cómich en obsequi de l'*Associació*, l'acte benéfich hauria pogut ser mes important y 'ls periodistas necessitats no haurian fet denteta; perque no cal que ho diguin: es molt trist que mentres ells dejunen els que 's dedican á ausiliarlos se regalin ab un succulent banquet... valgui lo que valgui, puig no se si saben que á las fondas tractantse de la prempsa ho soien fer mes barato.

* *

El periódich *Carnaval 1900* que tinch á la vista es una cosa pel mateix istil que aquell banquet. Un arreplech de originals y dibuixos molts d'ells de compromís reunits en un quadern que 's ven á 50 céntims. En la seva confecció s' hi veu la má del Sr. Ossorio: en lo preámbul impres en caràcters gòtics, l'istil adotzenat ple de llochs comúns del Sr. Ossorio. A mí fins se 'n figura una especie de anyoransa de *El Gato negro*... aquell gat parit pel Sr. Ossorio, que 'l públich va deixar morir sense donarli 'ls quinze céntims de *cordilla* que demanava ab els seus llastimososos marramaus.

El Sr. Ossorio devia dirse:—Jo sense fer gatas no hi sé es estar: morí *El Gato negro*, donchs aquí va *Carnaval 1900*... á benefici dels periodistas pobres y necessitats.

Ignoro y no tracto de averigar sisquera quin ha sigut ó pogut ser l'exit material de aquest número únic, ni l'ausili que pot haverse prestat ab ell als periodistas pobres. Pero m'ha cridat l'atenció qu'entre las numerosas firmas que hi figuren, de forasters en sa major part, hi faltin las de la inmensa majoria dels periodistas barcelonins. Mitja dotzena de aquestas á tot estirar son las que hi ha sabut veure, y 'l gremi periodístich á Barcelona suma avuy dia alguns centenars de colegas.

Aixó será degut no tant á dessidia, ni á falta de sentiments generosos per part dels periodistas, sino á que no tindrán ni voldrán tenir res que veure ab la pomposament titulada *Asociación de la prensa de Barcelona*.

Y en aquest cas, em sembla á mí que fan molt mal els Srs. Ossorio y 'ls seus companys en adoptar un títul tan genèrich que comprén á tota la prempsa. Haurian de anomenar-se *Asociación de periodistas* ó bé *Asociación de una parte mínima de la Prensa*, perque no es just que la prempsa en massa que no forma part de l'*Associació* comparteixi ab ells la gloria de donar funcions com la de *Novedades*, de celebrar ápats com el de que havém fet mérit, de publicar números com el *Carnaval 1900*... y hasta de socorre á... periodistas pobres y necessitats.

P. DEL O.

QUARESMA DEL CIERO

Els sermons del Pare Coria.

¡JA HO SABS!

AL AMICH, JOSEPH MATAS

Al trobarnos l' altre dia,
vas preguntarme hont vivia;
y com jo soch molt atent,
vaig contestarte al moment
que ab mals versos te ho diria.

Aixis, donchs, ves escoltant:
jo soch un pobre estadant
que ocupo un lloch *elevat*...
M' estich à dalt de un terrat
del Passeig de San Joan.

El meu pis es tan petit
que tinch d' entrarhi ajupit
si no 'm vull fer malbé 'l cap.
¡Si lo que allí jo hi patit
el meu cos tan sols ho sab!

Si fós com un colomar
no 'm podria pas queixar;
pero aquell pis... ¡ay senyó!
val tot una devoció,
pel que l' haji d' habitar.

Sala, arcoba, menjadó,
cuyna, rebost y saló,
tot está de cos present,

junt ab lo número 100
que no fa molt bona olò.

El decorat es molt pobré,
però hi ha claror de sobra
fins de nit, (si aquesta es clara.)
Ma estancia l' amo no cobra,
però... ¡ja la pago cara!

Recordo que l' altre istíu
dins d' aquell pis... ó caliu,
quedava socorritat;
y 'n vaig pogué surtit viu...
anant sempre despullat.

El meu vestit d' etiqueta
per rebre à una senyoreta...
y à qualsevol, era un vel
que m' tapés una miqueta
l' anar nú de pel à pel.

Això m' era una ventatja,
pró aquest hivern, ¡mal viatje!
si es que 'm poso un matalás
al damunt, faig mala fatxa,
però 'l fret, no me 'l trech' pas.

Desde l' comens del hivern,
tinch un refredat etern;
tots els ossos me fan mal...
¡Ni trobantme, en el infern,
no crech qu' estés mes malalt!

Tú 'm dirás, mon car amich,

perque à n'aquest pis estich sent com es poch saludable. Hi estich perque no soch rich; el propietari es amable... Y com es home de bé quan vè à cobrarme l' llogué, no mes crida y amenassa; pero tot seguit li passa... fins que hi torna al més que ve! Aixís, donchs, tan sols imploro, ja que no't falta decoro que no'm preguntis may més ahont visch, preguntam 'hont moro... i y així ho dirás tal com es!

LLUIS G SALVADOR.

SA EXCELENCIA 'L BACALLÀ

Si jo hagués anat à la Mariona—la bacallanera més deseixida de tot aquest Pla—y li hagués dit à boca de *carro*: «Mariona, vinch à tenir una conferencia ab vosté,» lo menos que hauria fet hauria sigut clavar-me un xasco d' aquells que treuen la respiració. Aixó, suposant bonament que no hagués preferit agafar un bacallà remullat y plantármel per la cara.

La Mariona es aixís. Broma, tanta com vulguin; pero en arribantse à imaginar que la broma porta malicia, ja s' han acabat las amistats. ¡Y no hauria sigut poca la quâ que hi hauria vist en allò de *tenir una conferencia ab ella!*»

Y lo bo es que jo volia tenirli. Volia que m' exqliques la significació del bacallà dintre de la quaresma, lla importància del consum, la fesomia moral dels compradors... totas aquellas observacions que una bacallanera viva com la Mariona no pot deixar de fer d' un cap de dia al altre.

Pero, jo ja ho sabia; dirli francament: «M' ha de contar això y allò,» era 'l medi més segur de no ferli contar res. El seu ditxo, en aquests cassos, ja l' tenia jo après de memoria. —«Si vol saber, vají à Salamanca.» Y gracias si en lloch d' enviarme à Salamanca no m' enviava à... qual-sevol altre puesto, ahont may hi ha hagut Universitat.

Vaig acostarm'hi, donchs, com aquell que vê del hort y no sab ab qué matà 'l rato.

—Fa bon dia avuy ¿veritat?—vaig dirli present un ayre de perfecta indiferència.

—Deu n' hi doret, de pitjors se'n veuhens.

—Y vosté, sempre dali que dali al el tallant...

—Es la planeta de la persona. Unas neixém per condesas, altres per baylarinas, altres per bacallaneras...

—Es clar: mentres una s' hi guanyi la vida... Tant se val campàrsela ab naps com ab cols. Per cert que ara deu anar molt més atrafegada que de costüm.

—Per qué?

—La quaresma, dona: es el gran temps per vostès.

—Per nosaltres ó pels que venen butllas?

—Jo, al menos, aixís, ho he sentit dir sempre

—Tantas se'n senten dir de coses que no son veritat! ¿No sab qui va inventarla la quaresma?

—Si 'l mestre no va enganyarme, Cristo.

—Bé, això ho diuhen per cubrir l' expedient. Ell se'n porta la fama, pero 'ls que verament van inventarla van ser els apòstols, que tots eran pescadors y 'ls hi convenia adinerar el peix una temporadeta cada any.

—Tot això 'm sembla que li fa dir l' esperit de competència...

—No m' ho fa dir res mes que la veritat. O si no, veji qui se'n aprofita de la quaresma: els peixaters. De lo qué abir valsa un ral ara 'n demanar una pesseta. Toqui 'l llus, toqui 'ls llagostins, toqui la sipia... veurà quin brinco han fet els preus.

—Y 'l bacallà no?

—El nostre article no's mou may. Es potser l' única cosa que hi ha formal en aquesta terra. Per xó es sempre 'l mes trepitjat.

—No tant, no tant, senyora Mariona...

—Caramba, à la vista està. Cada dia deu sentirho diri. S' han reunit els fornells per reclamar contra tal cosa; els carnificins han reclamat contra tal altra; els gallinaires han acudit al govern... Els bacallaners no: may obrim boca: ni reclamem, ni protestem, ni acudim en lloch per res.

—Sort que l' ofici crech que dóna...

—¡Y tal si dóna! Disgustos y dolors reumàtics. ¿Que no veu que la gent del dia s' ha tornat d' aquesta manera?

—¿Cóm s' ha tornat? No n' hi sentit dir res.

—Pues estiguis aquí à la botiga un parell d' horetas y ho veurà.

—¿Vol dir impertinencias, compradoras de gini extrany?

—Totas las *perrerias* que pugui vosté imaginarse. Una no vol que 'l bacallà tingui espines...

—¿Cóm pot ser això?

—Es lo que jo li contesto: «Se 'l haurá de fer fé exprés, de pasta de tortell, al Forn de Sant Jaume.»

—Ja es ben salada vosté!

—Això de la sal el género ho porta. Un' altra se m' exclama de que 'l meu bacallà se li desfà. «¿Y donchs qué?» li dichi: «¿qué se 'l voldria menjar tot d' una pessa?»

—¡Ben xafat!

—Un' altra troba que la pesada fa poch bulto... Es clar, no mes ne compra tres unsas. Si 'n comprés un quintar, de segur que li allargaría mes.

—Tota això deuen ser las criadas, naturalment.

—¡Ca! Las senyoretas de pa sucat ab oli. Las criadas, pobres xicotitas, may se queixan de res. Prenen lo que una 'ls hi dona, sense mirars'ho sisquera, y lo mateix els hi es endursen un tall molsut, que un feix d' espines. Las senyoras, las senyoras!... En entrante una à la botiga, ja tremolo. Tot ho tocan, tot ho remenan, tot volen ensumarlo com si això fos sabó del Congo; y al cap y al fi, per fer de gasto deu miserables céntims, que devegadas miran si 'ls poden endossar falsos.

—Si que anava lluny d' oscas, jo, respecte à vostès!...

—¿Qué? ¿Qué's creya? ¿Que això era una vinya?

—Sobre tot, à la quaresma.

—Pues ja pot dir per tot arreu que la Mariona li ha dit. La gent que ara menja bacallà, es la mateixa que 'n menja durant el resto del any. Los que per costum no'n menjan, tampoch ne tastan ara. Ja ho crech, ells ray!... Mentre 'hi hagi llenguado, llus y salmon!

Y aquí va acabar la conversa.

La faig pública perque la Mariona va dirme que la podia escampar per tot arreu. Si no, ijo me'n hauria guardat prou de divulgarla!

A. MARCH.

APELES MESTRES EN SON ESTUDI.

POEMAS DE MAR DE APELES MESTRES

No l' mar solzament, ni l' cel que s' hi enmiralla, ni l' ventijol que l' broda ab randas de blanca espuma, ni la ponentada que l' reinfia ab son poderós ale, ni la sorrença platja que reb sos humits besos ó sas fréstegas pitradas, ni aquella terra hermosa que forma el florit march de un quadro sublim que té tota la gamma cambiant del color blau; no aixó solzament ha cantat Apelles Mestres, el poeta enamorat de la Naturalesa. Tots aquests elements encisadors, sugestius, contituixen el fons de sos *Poemas de mar*: lo principal d' ells son las figuras, los sers humans d' escorsa ruda y sorpresa, de cor tendre y ànima delicada, pobladors de las nostras costas.

Una volta son el *Patró* y l' *Remítje* que mentres van à la pesca de la sardina, conversan ab son llenguatge tipich y expressiu sobre las ventatjas y l's inconvenients de la vida pescadora; després son *Els bessons* els dos fills del pobre Oleguer que al morir els deixa la casa y l' llahut, pregantlos que may se l's parteixin y qu' en terra y en mar estigan sempre units: son *Els bessons*, que à despit del seu caràcter distint, l' un sorrut y concentrat, l' altre joyós y expansiu viuhen y creixen com dos farigolas à montanya: son *Els bessons*, que cambian l' amor per l' odi quan s' adonan qu' estiman à la mateixa dona; que mar endintre, tripulants únichs de una mateixa barca, desfogan son ressentiment agarbonantse; que quan en Blay eau malalt, l' Andrenhet l' assisteix y l' cuya ab el carinyo de una mare; que per fi, en un contrapunt d' agrahiment y afecte, en Blay desapareix per anar-se'n à navegar lluny molt lluny, deixant à son germà amo y senyor de la Vergeta: son *Els bessons* un dels poemas mes hermosos de la moderna literatura catalana: essència de mar concentrada ab perfums de aquella poesia viva y humana, eminentment psicològica y soberanament artística.

Ara ens ofereix ab *El Pare nostre* el pare pescador y son fill que sols quan trona se recordan de Santa Bárbara, puig incontrantse en un mal tránsit volen apayagar els elements resonant l' oració dominical

y 's troban que l' vell y l' jove l' han oblidada. ¡Quin humorisme mes sa l' que resulta de aquell pare que repta seriament al seu fill, porque no s' recorda ni del Pare nostre, y manifesta 'ls propòsits de ferli anar à apendre, si es que poden arribar à terra salvats y sans!...

Després ab la *Rosons* coneixem à la puntaire que a punt de casarse ven, plena de angunia, à son nuvi embarcarse en un dia de temporal, y prega à la Verge de l' ermita, y à despit de sas oracions l' Andalet no torna, ni tornará may mes. ¡Quina imatge mes conmovedora la de la pobla Rosons, boja, ab la falda plena de palets, apedregant al mar en días de temporal, y servint de humà baròmetre à tots els pescadors, que s' absténen d' embarcarse, quan la venhen tirar pedras al que va robarli al nuvi!

Y per últim, quin tipo mes castis L' Avi Xena l' renegaire, ab la visió que té trobantsse embarcat al Sant Pere y à punt de anar-se'n à fons à causa del pes dels palets, cada un dels quals representa un dels molts renechs que ha dit, quan fieava 'ls sants à la barretina y l's trepitjava!... Aquella barreja de impietat y de fé, de despreocupació y credulitat religiosa fan d' ell una personificació de tota una classe d' homes de la terra que tenen la fadiga y 'ls peïrills del marper únic element.

* * *

Apelles Mestres ha celebrat ab la publicació dels *Poemas de mar* sas bodas de plata literarias. Vint-i-cinch anys fa què donà à l' estampa son primer volum de versos ab lo títul de *Avant*, com així ho fa present en la segona página de son nou llibre, al convocar à sos amichs, convidantlos à la festa. Mes ay! la major part d' ells no poden assistirhi, porque ja no son de aquest mon. Y el poeta, en canvi, aaltena encare ab un vigor extraordinari, y sinosurt de sa casa, qu' es son paradís, llansa à volar pels espays lluminosos, eixos quatre auells cantadors, ayrosos, de plumatje riquissim, covats amorosament en lo niu del seu cor, desde 'ls temps felissos en que podia anar à sadollarse de poesia, entre 'ls pescadors de las nostras platjas de Llevant. Son recorts vells, pero que tenen la jovensana frescor de las cosas presents, que tot ho enjovenex la vera poesia.

Y Apeles Mestres es poeta sempre. Son nou llibre, per la concepció potent de les obres que conté, per la pintura luminosa de sos quadros, per la vida de sos figures, per l' armoniós maridatje del fons y de la forma, y per sos versos cisellats, primorosos, obra al fi de un artista, que sab convertir en brescas dol-sas y perfumadas las flors de nostre matern llen-guatje, està destinat à figurar entre 'ls millors que ha produhit fins ara. Els *Idilis*, las *Baladas*, *Margaridó* y *L'estiuhet de Sant Martí* s'enretiran pera ferri costat.

RATA SABIA.

GALIMATÍAS TELEGRÁFICH

—¡Última hora, ab la derrota dels inglesos!

—¡Última hora, ab la derrota dels boers!

—¿Qué li sembla à vostè? ¿Han guanyat els boers o 'ls inglesos?
—Noy, els deberes de mi cargo m' imponen la reserva más absoluta.

AL AMO DE LA CASA

SONET

Fa temps que 'm vé al detràs perque li pagui,
y, avuy, molt empitat, m' ha dit que 'm mogui,
puig, sino pago al punt, per més que plogui,
vol darm'e un disgustet que poch m' halagui.
Moderí 'l seu furor... y no m' estragui;

no estigui tan violent... y no 's desfogui.
puig, encar que ab rahó la rabiá 'l cogui,
no tingui jamav por... que jo m' amagui.

No vull que 's cregui pas que ab vostè hi jugui,
puig, creguim, pensaré aixis que jo pugui
en pagarli 'ls lloguers... encar que trigui,
y sino li cumplis, enèrgich sigui;
envihim un avis, no se 'n distregui,
y apújim el lloguer, pero... no 'm tregui!

J. ALAMALIV.

L' EMPENTA

SENMANARI LITERARI PARTIDARI DEL ROSARI.

¿No l' han vist aquest periódich nou?

Ja es extrany perque tots els kioscos n' estan plens
ja fa tres días y els kiosqueros també n' estan plens
perque no se 'n despatxa cap exemplar.

¿Qui 'l fa?

Ja 'ls ho explicaré. Tres ó quatre noys aficionats
á las lletrades y un d' ells conegut de Mossén Cinto's
reuneixen ja fa molt temps en una tauleta del local
qu' ocupa l' agrupació catalanista *El Banch Escó* y
aburrits ja de llegir auca de redolins y agotadas
las combinacions del joch de *renglereta* ab que 's distreyan,
han decidit fer un periódich pera huytar
per la causa.

Un capellà, amich del jovenet que te mes quartos
els ha dat á entendre que de *diaris* catalanistas ja
n' hi havia forsa y que havian de singularisar-se en
la defensa d' alguna cosa especial.

Suposo que ja ho haurán notat qu' en això dels
diaris també hi ha, com ab els metges, *especialistas*.

Comprendent las rahons del capellà, han decidit,
donchs, qu' à mes à mes de ser catalanista y literaria,
siga *La Empenta* defensora y propagadora del
sant rosari, ajudant aixís a las empentes que de tot
arreu reb el catalanisme pera convertirse en una
causa mes reaccionaria que 'l carlisme.

¿Fondos? ¡Això ray! Contém; pel primer número
han reunit deu duros que costarà l' impressió y
en quant al grabat (perque l' periódich ha d' ésser
il·lustrat) no 'ls ha de costar res, puig tenen un ferro
vell que representa un paissatge de la Xina y 'l
blicaran ab el títol de *Catalunya pintoresca*.

Ademés, el tiratje es de tres mil exemplars; se 'n
vendrán dos mil cincents que à 7 céntims als
venedors fan 35 duros. Ja n' hi ha prou péra publicar
el segón número ab forsa grabats inèdits de las
meilles firmes... y matá *L' Esquella*.

¿Original? Tampoch pot faltarne. Las millors plomas
del catalanisme no negarán sa cooperació á una
publicació tan important. L' Oller diu que no diu
que no; en *Vilanova* es molt complacent, y ben
dematan l' Apeles... Ademés, allà son ells y sino mirin
el primer número: Els propòsits de *L' Empenta*
per la *Redacció*. —Avant Catalunya! per *Jofre Almuñáver*. —A la *capdilla* dels catalans la moreneta verge
del asprós Montserrat, poesia per *Jordi Violer de
Bosch*. —Sant Domingo, son rosari y l' autonomia de
nosta patria, estudi històrich per X. A. Y.—Novas.
—Quaranta horas.

Per aquest sumari tan brillant no han necessitat
á ningú y s' ho han fet ells tres ó quatre sols. ¡Y ja
veurán el número segón.

De propaganda no 'n falta. Tots els diaris ab bon-
dades complacencia posan el suellet d' encàrrec
que 'ls han remés. L' Ortiz n' ha parlat en una *xirigota*. ¡Y lo que 'l recomanaran las personas piadosas
sas al enterarse de sos nobles propòsits!

Y efectivament y ab tanta propaganda y tantas
il·lusioñs el periódich permaneix quietó als llochs
de venta y solzament se venen els quatre exemplars
que compran els quatre que l' escriuen.

Perque si algú s' atura davant d' un kiosco y per
curiositat se 'l mira y llegeix un trosset dels propò-
sits arruña 'l nas y exclama:

—Un periódich nou que diu que ve á omplir un
buyt, ab un sumari tan buyt que no hi ha res de
nou?

Bah, bah! ¡Vuyts y nous!
Y no 'l compran.

JEPH DE JESPUS.

GUARDIA NÚMERO 100

—¡Ditxosos pardals!... Esto ya es... faltar á l'autoridad.

ACASARADA

Quan la meva mare veia
que sempre m'empolaynava,
recordó bé que se 'n reya;
y endavant perque ho feya
aixís me sermonejava:

—No tens de fer lo que fas;
per casar-te ets joveneta;
quan menos hi pensarás
veurás com caus en el llas
del matrimoni, filleta.

Pero 'l temps me va passant
puig d'anys ne tinch vintitres
y jo aixís me vaig migrant;
y fins passo horas resant
per poder tenir promés.

La mare prou me digné
qu'era en va darm-me desfici,
que ja hi cauria també.
Pero 'm sembla que cauré
al últim al precipici.

JOAN VIA.

COMPLET FRUSTRAT

¡Tan calladet que ho teniam y tan adelantada
qu'estava la cosa! Pero 'l País, de Madrid, ha
corregut el vel y ja no hi ha per qué mantener el
misteri.

¡Quina perspicacia aquests diaris de la cort y
ab quina finura de nas ensuman els secrets més
recòndits!

¡Cóm ho ha averiguat el País? ¿De quins medis
s'ha valgut pera descubrir lo que tots els cataláns amagavam ab tant empenyo?

No se sab: lo únic que salta á la vista á Madrid es que ens han segat l'herba sota 'ls peus y que l'nostre hermosíssim complot queda desde ara desbaratat.

Si, senyors, ja que tot está descubert, no hi ha necessitat d'amagarho.

Els cataláns, capitanejats pel bisbe de Barcelona, anavam á ferne una de tremenda. El nostre propósitera separarnos de Roma, declarar la independencia religiosa de Catalunya y proclamar al bisbe Morgades *papa catala*.

Un cisma en tota regla. Allá á Roma, exercint la seva autoritat sobre 'ls catòlichs extrangers: aquí á Barcelona, dirigint las conciencias domiciliadas en la regió catalana. Un papa allá y un papa aquí; el Vaticano de la plassa de Sant Pere contra 'l Vaticano de la plassa Nova, cantonada al carre de la Palla.

Pero 'l País, á pesar de la séva activitat de fura, s'ha quedat á mitj camí. A creure lo qu'ell diu, las aspiracions de Catalunya se reduïan á tenir papa propi, y parin vostés de contar.

Es l'única relliscada del diari madrileny. ¿Cóm

ELS DEL ORDEN

—¡Qué vida más arrastrada!
Diez horas... sin hacer nada.

FESTAS POPULARS.—3 DE MARS: L' APLECH DE SANT MEDI

1. Camí de l'ermita.—2. Plaça de Sant Geroni.—3. *Cuynas* al ayre lliure.—4. Un tros de campament.—5. L' hora del tech.—6. La colla muntada.—7. Al peu de l'ermita de Sant Medi.

(Fotografías de LA ESQUELLA)

ha pogut imaginar que 'ls insaciabls cataláns, que com ja sab ell *siempre piden*, ens contenen tress ab tan poca cosa?

Posats á dirho, diguemho tot. El nostre plan era molt extens, molt més extens de lo que á Madrid suposan.

De bonas á primeras, un cop emancipats de la tutela romana, anavam á cambiar el santoral de cap y de nou.

Res de sants castellans ó cosmopolitas, que cap relació tenen ab la nostra història; l' egoisme de Catalunya no hi passa per aquestas humillacions.

Hauríam fet sants nostres, sants fabricats á casa, sants patriotas: Sant Fivaller, Sant Ali-Bey, Sant Noy de las Barraquetas, Sant Rius y Taulet...

La missa s' hauria dit en catalá y en catalá s' hauria cantat el gori-gori als morts.

El clero, desde'l papa Morgades fins al últim escolà, en tots els actes oficials haurian lluhit la clàssica barretina.

Pero la reforma que mes espatech havia de fer era la que anavam á introduhir en la nostra vida futura.

Volíam instalar un cel exclusivament nostre y un purgatori ahont tothom sapigués dir: *Setze jutjes...*

¿A la gloria ab castellans? ¡May! El cel, pera serho de debó, ha d' estar poblat únicament per ànimes catalanas.

Y en quant al purgatori, ¿cómo volen que un catalá pugui purificarse y redimirse, tenint al costat gent que parla en l' idioma dc'n Villaverde?

Fins llims volíam establir. Si no per nosaltres, perque 'ls catalans no solém tenir afició á anarhi, pera poguer donar algun dia allotjament als redactors del *País* que ab tan singular afecte y pasmosa clarividència acostuman á ocuparse de las cosas de Catalunya.

Desgraciadament, la seva indiscrecio aquesta vegada 'ns ha embullat el marro.

¡Qué diastre!... Dissimuléim y fem com aquell que tant se 'ns en dona. Raras vegadas las grans empresas tenen gran èxit á la primera tentativa.

Un altre dia serà.

MATÍAS BONAFÉ.

TEÀTROS

PRINCIPAL

Ha inaugurat una serie de funcions de diumenes y días festius una companyia de sarsuela dirigida pel popular mestre Pérez Cabrero.

En la primera representació 's posà en escena la sarsuela *La Tempestad* que sigue interpretada á conciencia.

LICEO

Anit devia donar-se'l primer concert de la serie quaresmal. Dadas las exigencias editorials á que vivim subjectes ja comprenderán que no 'ns es possibile parlarne fins á la setmana pròxima.

ROMEA

A benefici del celebrat primer actor, D. Enrich Borrás, fou estrenada una nova producció en un acte de Ignasi Iglesias, titulada *Cendras d'amor*.

Els amants de la sobrietat escénica tenen molt que aplaudir en aquesta obra, de reduhidissimas dimensions, pero de un efecte molt gran. Mes que un drama ab sas lluytas de passions es un epilech de novela que te per escena un cementiri rural y per assumptu l' enterró d' una criatura, fruyt d' un

amor ilicit, que son pare presència dolorit, acusante de cobart per haver cedit á las conveniencias socials que obligan á amagar aquestas coses com una deshonra.

No es certament aquest pic de trascendència lo que més 'ns plau en l' obra del Sr. Iglesias, sense que per això tingüem res que dirhi ni molt menos: lo qu'en ella sobresurt en nostre concepte, es lo gran efecte plàstic que produueix, y lo qu' més ens encisa es lo vigor y la sobrietat que campejan, lo mateix en el desarollo del assumptu qu'en son diàlech de una naturalitat pasmosa.

Los tres únichs personatges que hintervenen, troben sos intérpretes intatxables en la Sra. Monner y ls Srs. Borrás y Guitart. Tots tres realisaren un traball segur y esmeradissim.

A pesar de que'l públic de *Romea* està poch acostumat á n' aquesta classe de produccions, li prodigá sos aplausos entusiastas, assent l'autor cridat á las taules.

TIVOLI

La companyia del Sr. Berges ha comensat á donar una serie de funcions diaries de sarsuela.

Conta, al efecte, ab elements molt apreciables y casi cada nit cambia'l cartell posant las obras més favorescudas del gran repertori: *Diamantes de la corona*, *Sobrinos del Capitàn Grant*, *Hijas de Eva*, *Mascota*, etc., etc.

NOVEDATS

Gran era l' interès que despertava la renovació casi completa dels artistas que secundan á la Marianí: aparesqueren diumenge á la nit, ab *Dora*, de 'n Sardou, y feren l' efecte de que haguessen traballat sempre junts: tal era la seva homogeneitat. Sols els actors italians perfectament educats en l' escola de la naturalitat, dotats de un talent molt flexible y subjectes del primer al últim á una disciplina armonizadora son capassos de realisar tan grans prodigis.

La nova companyia entrá ab molt bon peu en el gust del públic, y no duptém que s' hi sabrà mantenir, succehint ab el seu traball, lo que passa sempre quan se traballa á conciencia: que agrada més quanmés se paladeja.

Ja 'l diumenge descollaren algunes individualitats, pero nosaltres preferírem reservar la menció dels seus noms per quan vejem confirmats en las representacions successivas els favorables judicis que 'ns ferem concebir.

CATALUNYA

Aquell espléndit espectacle, *Le ballet volant*, que tant va agradar l' any passat, torna á donar-se, en care que per un número limitat de funcions. Las damas austriacas se fan aplaudir de veras ab sas fantasiosas voladas. Es aqueixa una visió verament seductora, constituhint un excellent recurs escenogràfic, que ab el temps veurém aplicat á moltes obras de gran aparato, avalorantse ab aixó més y més l' efecte de las mateixas.

GRAN-VIA

Ara diguimme per qué van venir á Barcelona 'ls dos germans Alvarez Quintero? ¿Van venir á recullir els aplausos de la claque? No valia aixó la modestia del viatge.

El Patio es un titul que promet molt y dona poch. No hi val que 'ls que han tractat de presentarlo sobre l' escena sigan dos andalusos castisos: l' obra resulta pesada, lânguida, monòtona, sense interès.

Lo primer que necessita tota producció destinada al teatro es assumptu, argument, alguna cosa, en fi, que desperti y sostengui l' atenció del públic: de la mateixa manera que pera guisar un *civet* de llebra, lo primer que 's necessita es una llebra. Si aquesta no's posseeix totas las salsas y especies son inútils: podrán donar cert gust al paladar, pero no proporcionarán sustancia al ventrell.

Alló de dos qu' estimantse, se retxassan continuament, per punt, sense rahó, ni motiu, fins que al autor li dona la gana de que s' entenguin per acabar l' obra, es lo més rudimentari del teatre; es com els palots y ganxos de la escriptura. Molts dels autors del gènere xich no saben usar altres encetalls pera fer els seus capdells, y si una cosa sorprén es

que l' públich no s' adongui d' aquesta pobresa de inventiva.

Se dirà que à pretext d' això s' presenta un que altre tipus s' diuen tals o quals xistes; però ¿basta aquest element secundari per donar valor à una producció escènica?

Per més desgracia en *El Patio* ni tots els tipos estan ben dibuixats, ni tots els xistes que diuen son graciosos. Revela l' obra una decadència lamentable. Dels autors de *La Reja* y *La buena sombra* tenian dret à esperarne alguna cosa més, y ho donarán, n' estem segurs, el dia que capissin y madurin els seus plans y pensin menos en els trimestres, es à dir: el dia que s' resolguen à deixar de fer del cultiu del art escènich un ofici merament mecànic.

N. N. N.

SERMONS DE QUARESMA

II

L' IDEAL Y L' SÍMBOL

Oh no, no 'ls puc sofrir als que s' insinuen per las escletxes de balcons y portes.

No 'm plahuen passos quiets y avellutats...

AIXI PARLÀ ZARATHUSTRA.

Germans iniciats: Ara que 'ns vaga y avans d' entrà en materia combustible, resém un pare-nostre à Sant Criteri per què 'm guardi de dirvos cap *sottise*.

—*Pare nos... tururut...* Em sembla, 'm sembla, que no 'l sabeu prou bé y fins juraria qu' aquest amén qu' heu dit era avans d' hora; pero bé, tant se val. Ja s' patentisan las vostras intencions; la vostra idea no hi té culpa ab això del mal del sige.

¡Prou que la coneixém à la culpable que 'ns ha deixat una memòria humida! La ventada del Nort, aquesta, aquesta es la causa del *llanto* en las famílies; ella bufant, bufant, ab un buf tebi ha coll-torcat el lliri *persistible* de la vostra animeta inmaculada que 's dalia fa temps pe l' goig de viure. Temps de pau era aquell: eram felisos com uns cansaladers; un cop complida la obligació, 'ns en 'navam al *teatre* y allí ploravam ab *La flor de un dia*; ó reyam els saynets d' en Vilanova; y al entreacte escoltavam la *musica*, aplaudint qualsevol *mandolinatta* ó bé 'l *Wals de las olas*, que seguim ab el bastó donant copets à terra, ó ab la punta del peu à la cadira, ioh, aquell temps dels certámens literaris, que 'ns agradava encare en Catalina; y 'ns encantavam al davant d' un quadro d' aquells que hi ha tomàtechs y esbarginias que semblan de debò! ¡La gran, la única quinta essència del art naturalista!

Mes... va arribà à las horas de Monmartre una espècie de Job, fent profecías, qu' ab sos *conceylos* y sos escrits *malsanos* va moure tot seguit gran sarracina. Us va parla, ab calor, de las tabernas de «Le Rat Mort» y «La Sardina viva», dels *decollets*, dels lúbrichs, dels macabrichs, d' en Mallarmé, d' en Grós y d' una pila d' aquells gats extrangers que, millors eran com més costavan els seus noms de dirse. No convensuts de l' obra redemptora, per sota l' nas us escapava l' riure, y de tot això nou qu' ell va contarvos vau triarne la part més sujestiva. Y aixis fou, els snobs, el vostre públich per excusarse ab una idea fixa del novíssim Ideal, acceptà l' Símbol, tapa-forats de la vritat artística. Y el moviment, de cop, vā y s' insinuà ab música, teatros, quadros, llibres y per tot veyau donas enfabadas

ab els fronts aplanats com els gorils; y els Depaquis, xiflats ab els dibuixos d' aquella *Espanya Negra*, s' decandian y va venir en D' Annunzio ab las paràbolas que son uns trenca-closcas impossibles. Tot això va infiltrar dins vostras clepsas la sed d' un Ideal més nou, més lliure, y us van di en un *arranque aristocràtic*: Ja som intellectuals, ja som artistas; deixim les societats de ball de tarda, no aném més à sentir *zarzuela* xica y si algú d' altre cop aném als toros sigui dit que hi aném pe l' cop de vista. Y us van juramentar per ser seriosos, aclaparats, neuròtichs y egotistas... Per xó desde llavors las aus son *blanes*, els lliris *esblaimats*, *somniosa l' illa*, els cap-vespres *incerts*, las nits *boyoses*, tot velat, difumit, gris, plé d' enigmas; y en els *dramas de mon casi* tot pausas, que per vosaltres, tot à mitjas-ditas, els *vethoaqui*, els *daixonsas* y els *dallonsas*, un mon d' ideas novas simbolisín...

Y aquesta fressa d' inconscienta illyta, aquest brugit inmens que vā sentirse, era que l' Art passava la Impotència pel destrempat cedás del Simbolisme... y els forats del cedás, signent tant grossos, bò y dolent, tot passava y s' aplaudia.

FRA NOI.

PERSONATGES MUNICIPAIS EL GRAN BERENGUER

—Vostés vajin bromejant: ab tot y la seva broma, jo podré no sé un gran home, pero soch un home gran.

TEATRO GRAN-VÍA

ESQUELLOTS

Tenim el gust de participar als nostres lectors que desde avuy forma part de la redacció de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA lo popular escriptor D. J. Serra y Constantino (*Jeph de Jespus*), quals notables escrits han tingut ocasió de celebrar tantas vegades. Per lo que á nosaltres toca 'ns felicitém de poder contar ab l'activa y valiosa cooperació de un company tan escelent.

«Han vist ab quin afany ha combatut el Pagés el dictámen deixant sense efecte l'adquisició dels terrenos del mercat de Jerusalem?

Cuidado que's tractava de un assumpto mes lleig que la boca de 'n Romero Robledo quan treu foch pels caixals en contra de Catalunya. Figúrinse uns terrenos que haurian pogut ser de Barcelona y no van serho per la dessida de no haverlos fet inscriure. Adjudicats á uns particulars per 60,000 duros, aquests s'avenian á cedirlos al Ajuntament que, com queda expressat, els hauria pogut tenir de franchi, per 600,000.

Es á dir: en pochs anys decuplicavan el capital. Cada pesseta se 'ls tornava un parell de duros. De manera que ja no hi ha res veritat, ni 'ls refráns, puig si la cosa ha gués eixit a la mida del seu gust s' hauria hagut de dir: «Jerusalém, Jerusalém, quant mes aném, molt mes valém.»

Lo mes bonich es que's volian comprar uns 'terrenos pera destinarlos á mercat, sense tenir en compte que 'ls atravesa d' extrém á extrém una de las grans vias de reforma, tant si aquesta's fa conforme al plan Baixeras, com si 's realisa segóns el projecte Cerdá.

Res, que hi havia ganas, vingués ó no vingués á tom de aplicar á la Pobla una sangría de tres milions de pessetonas.

Naturalment: les monjas de Jerusalém venedoras en primer terme dels terrenos pels consabuts 60 mil duros, al veure aquesta miraculosa multiplicació semblant á la dels pans y 'ls peixos de que 'ns parla l' Evangeli, van eridarse á engany, reclamant la reivindicació de una finca que ab tanta facilitat y en tals proporcions aumenta de valor.

Y l' intervenció de las santas esposas del Senyor ha vingut á ser com un tascó que ha fet estellas els propòsits patriòtichs del Pagés y demés companys de glories y fatigas.

Els quals dirán: — ¡Qui s' ho havia de figurar que ab l' aparició de las monjetas se 'ns havia d' espatriar el ne-goci dels naps!

Mentida sembla que *La Veu de Catalunya* estiga tan poch enterada de la nostra historia local,

L' altre dia deya:

«Aixó ho ha descobert *El Globo*, aquell diari de Madrid que á sota l' titul hi te unes coses com llampechs, una ploma d' oca y una llapidera d' aquelles de llautó que 's gastavan quan l' Urgell anava á Llotja.»

Precisament quan l' Urgell anava á Llotja... es á dir may, porque l' celebrat paisatjista, deixebé de 'n Martí

y Alsina, no va ser alumno de l' Academia de Bellas Arts. A Llotja l' Urgell no hi ha anat sino ara fa pochs anys, y no com alumno, sino en qualitat de professor. ¶

Del meeting catalanista d' Esparraguera casi val mes no parlarne, puig va acabar á crits y fou disolt per un oficial de la Guardia Civil apellidot *Cordero*.

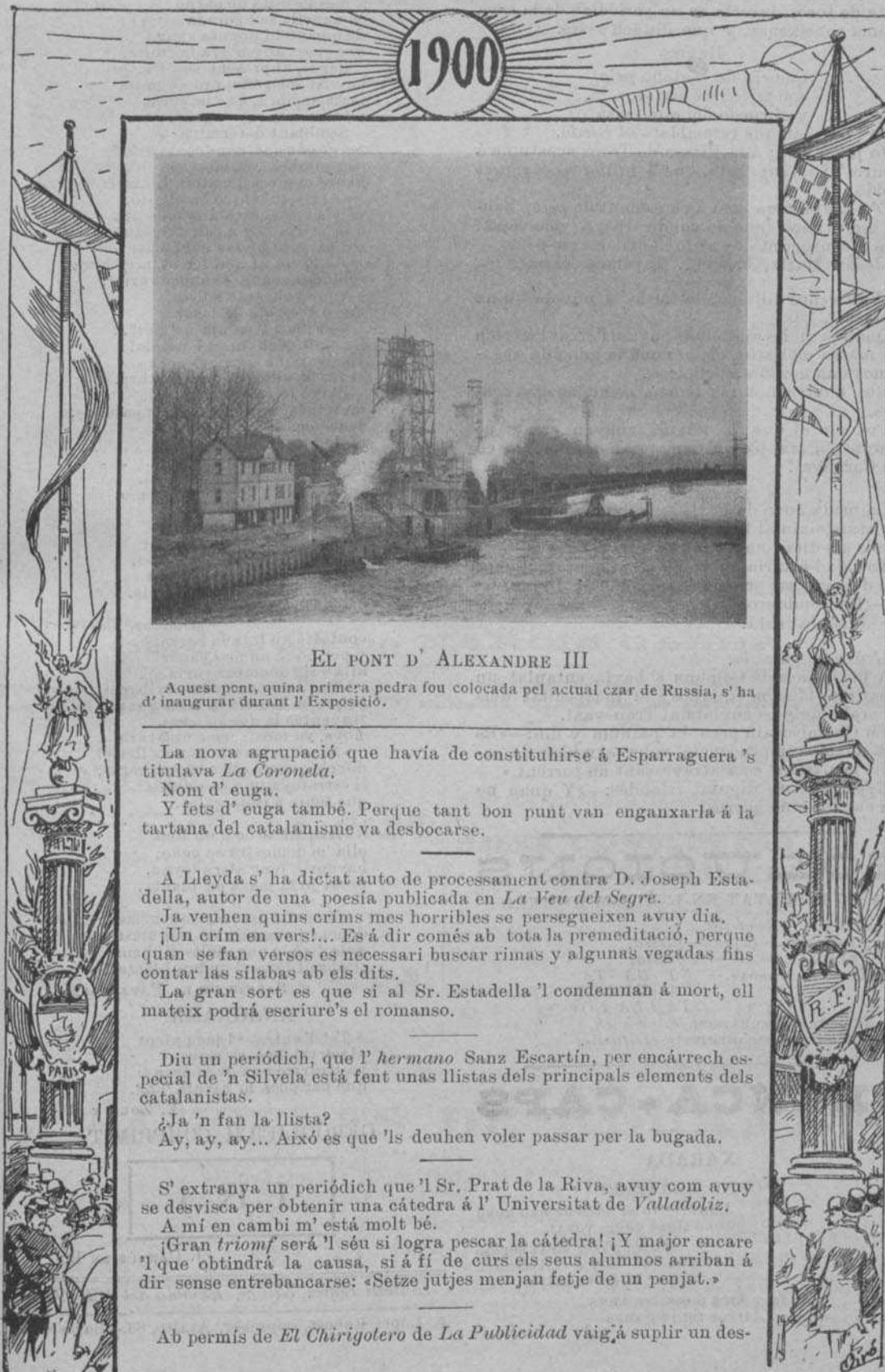
i Aguns Déi!

De manera que de una tan ruidosa, manifestació no n' han quedat més que 'ls sellos que 'ls entusiastas van enganxar als plats, vasos y porrons de la fonda á l' hora del àpat... y aixó encare es duptós, porque es de creure que al rentarlos á la cuyna ab aigua calenta s' desenganxarian.

LA BELLA MONTERDE

PARÍS Y LA EXPOSICIÓ UNIVERSAL

EL PONT D' ALEXANDRE III

Aquest pont, quina primera pedra fou collocada pel actual czar de Russia, s' ha d' inaugurar durant l' Exposició.

La nova agrupació que havia de constituirse à Esparraguera 's titulava *La Coronela*.

Nom d' euga.

Y fets d' euga també. Perque tant bon punt van enganxarla à la tartana del catalanisme va desbocarse.

A Lleyda s' ha dictat auto de processament contra D. Joseph Estadella, autor de una poesía publicada en *La Veu del Segre*.

Ja venhen quins crims mes horribles se perseguixen avuy dia.

¡Un crím en vers!... Es á dir comés ab tota la premeditació, perque quan se fan versos es necessari buscar rimas y algunas vegadas fins contar las sílabas ab els dits.

La gran sort es que si al Sr. Estadella 'l condemnan à mort, ell mateix podrà escriure's el romanç.

Diu un periódich, que l' *hermano* Sanz Escartín, per encàrrec especial de 'n Silvela está fent unes llistas dels principals elements dels catalanistas.

Ja 'n fan la llista?

Ay, ay, ay... Aixó es que 'ls deuen voler passar per la bugada.

S' extranya un periódich que 'l Sr. Prat de la Riva, avuy com avuy se desvisca per obtenir una càtedra à l' Universitat de Valladolid.

A mí en cambi m' està molt bé.

¡Gran triomf será 'l seu si logra pescar la càtedra! Y major encare 'l que obtindrà la causa, si á fi de curs els seus alumnes arriban à dir sense entrebancarse: «Setze jutjes menjan fetje de un penjat.»

Ab permís de *El Chirigotero* de *La Publicidad* vaig à suprir un des-

cuit que va tenir deixant passar sense ferhi la brometa, uns versos que van sortir en certa revista de toros, inserta en un periòdic de la seva intima coneixensa, y que diuen així:

RABON

que era de castaño *pelo*,
con tricolora divisa;
y el ruedo del circo pisa
sin que retemblara el *ruedo*.

Jo ja ho veig: á la Plassa de Toros acostuma á mours'hi tal saragata, que l' millor poeta pert l' oido.

D' altre manera com á consonant de *pelo*, hauria escrit *ruelo* (que no vol dir res) ó vice-versa: com á consonant de *ruedo* hauria escrit *pe...*

Jesús, María, Joseph!... Tapémnos el nas.

Van veure dilluns á la tarde 'ls núvols quina brometa?

Quan ja molts ciutadans havian deixat l' abrich per massa molestós, els hi doná la gana de regalar-nos una nevadeta deliciosa.

Res, quatre motetas de neu, menudas com *confetti*.

Pot ser sí que 'ls núvols anavan errats de comptes figurantse qu' encare ens trobam en plé Carnaval!

La moda nova de París exigeix que les senyoras assisteixin al teatro sense guants y ab tants anells als dits com pugan portar.

Tot aixó estaria molt bé si al mateix temps que dels guants prescindissen ¿de qué diríen?

—Del sombrero?

—Justa la fusta.

L'última paraula.

A la Càmara de Comuns s' havia entaulat un debat renyidissim respecte á la incapacitat dels generals inglesos enviats al Transvaal.

En Chamberlain pren la paraula y diu:—«Es una solemne imprudència voler cambiar de caballs mentres s' està atravessant un torrent.»

Réplica de un diputat irlandés:—Y quan no son caballs sino burros?

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Re-cu-llit.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Espera—Peresa,*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*La grossa.*
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—*SA BA TA
BA TA LLA
TA LLA DO*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Aymerich.*
- 6.ª GEROGLIFICH COMPRIMIT.—*Enfassis.*

TRENCA+CAPS

XARADA

¡POBRE LLÁTZER!

LEMA:—*No us fíhei de una noya
que no sigui gayre TOTAL.*

Mossén Pere: en el sermó
que cad' any á Vilafranca
fà per la festa majó.

Ja feya tres ó quatre anys
que 'n Llátzer tenia ganas

d' assistir, pe'l Carnestoltes,
al Liceo á un ball de màscaras;
mes la falta de parné
en aquella temporada
de que no hi pogués anar
dos-quart any n'era la causa.

Per fi, al present sos desitjos
ha vist satisfets; pro ab tanta
mala sombra, que ha jurat
no tornarhi cap vegada.

Semblant determinació
¿es *dos-hu-inversos-tres-quarta?*
De sobras!... O, sino, escoltin
lo qu' explica l' mateix Llátzer:
—Així qu' entro en el saló,
vé y se m' acosta una màscara
que 'm diu boy á eau d' orella
tot palpantme las butxacás:

—Escolta!... al fer la mitj' hora
évoldrás vení á accompanyarme,
perque vaig tota soleta,
fins á l' escala de casa?

—Fins á l' escala no més?...
Es molt poch fins á l' escala!
Més val que signi, si *prima*
et fá, fins dins de *tres* cambra.—

—Aixó jo vaig contestarli
molt més content qu' unas pasquas,
sens pensar ¡pobre de mí!
ab lo que se m' esperava!

—S' acaba la part primera,
que, com els dos duyan *gana*,
no cal dir que resultà
per un y altre molt llarga.

—Y llavors ella va dirme:
—Avants d'anar cap á casa,
crech que fora convenient
arribarns' á un' altra banda.

—Al restaurant?
—Donchs, ahont?—
contestà ab tota la barra;

y per no fé un mal paper
allá vaig accompanyarla.

—Tan bon punt vam arribarhi,
la que 'm semblava molt guapa,
trayentse la *dos-hu-tersa*,
noys, va mostrarme una caral...

—Ni un gripau la te més lletja!
donchs, entre altres coses raras,
li estrafeyà una *tres-dugas*
que tenia á cada galta.

—Atipants com un lleó,
ella 'm demostrà sa *gana*,
haventli, fent altra feyna,
posat jo la meva en planta.

—Me callo las conseqüències,
donchs jo mateix me faig llàstima;
sols diré lo que molts diuen:
¡Pobre Llátzer! ¡pobre Llátzer!—

SALVIO DE LA PAPALLONA.

ANAGRAMA

Tot d' entrar el meu xicot
al portal de casa meva
va tirarme una gran ceva
que per poch m' aixafa 'l tot.

E. ZOLA Y B.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

I R 1

J. CARDÚS DE B.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Corren: Apartat número 2.

Acaba de publicarse el
TOMO 71

DE LA

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición López)
CUYO TÍTULO ES

**LA DAMA
DE LAS
CAMELIAS**

POR
ALEJANDRO DUMAS (hijo)

PRECEDIDA DE UN PRÓLOGO DE

JULIO JANIN

Novísima traducción de

Torcuato Tasso Serra

Forma esta interesantísima y popular novela, un tomo de 220 páginas, encuadrada con una cubierta en colores.

Precio 2 reales

Obra nova de **NARCÍS OLLER**

TEATRE D' AFICIONATS

Un tomo de 350 planas impres ab esmero. Preu: 4 pesetas.

**POEMAS
DE MAR**

PER APELES MESTRES

Preu: 2 pesetas.

**NUEVA
AGUA TURBIA**

NOVELA DE

ANTONIO DE VALBUENA (Miguel de Escalada)

Un tomo 8.º Ptas. 3

Novedad

BIBLIOTECA DE FILOSOFÍA Y SOCIOLOGÍA

**SOBRE LA VOLUNTAD
EN LA NATURALEZA**

POR SCHOPENHAUER

TRADUCCIÓN DIRECTA DEL ALEMÁN

POR MIGUEL DE UNAMUNO

Precio 2 pesetas.

EL PÁJARO VERDE

POR D. JUAN VALERA

Ptas. 0⁷⁵

ARANCELES DE ADUANAS

PARA LA
PENÍNSULA É ISLAS BALEARES

Vigentes en 1.º de Enero de 1900.

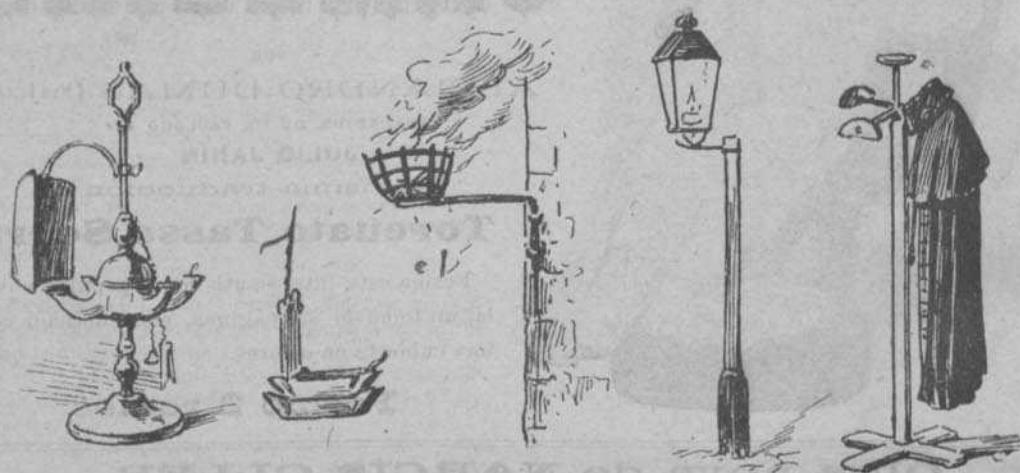
Precio: 2 pesetas.

Dintre de pochs días
sortirá

LO PUNT DE LAS DONAS Singlot 15
DE SERAFÍ PITARRA

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obres, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrà á volta de correu, franca de ports. No responem d' extravios, no remetent ademés i ral pel certificat. Als corresponents de la casa, se'ls otorgan rebaixas.

EL CATALANISME, SEGONS ALGUNS

Lo que aquí torna à fer falta.